

Yunanlıların Asıl Mağlûp Ettikleri Düşman

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Yunanlılar, Arnavutluk dağlarında İtalyanları değil, mevsim dolayısıyla İtalyan ordusunun tabii müttefiki haline gelen kişi, karı, fırtınayı, yolsuzluğu, yiyip içme zorluğunu mağlûp etmekle meşguldürler. Klisura'nın Yunan ordusunun eline geçmesi, en ziyade bu nevi düşmanlara karşı kazanılmış bir zaferdir.

Harp meydanında can vermek, bir asker için fedakârlıkların en büyüğü değildir. Savaşa bir defa giren her normal vasıfta erden böyle bir fedakârlık beklenemez. Arnavutluk dağları gibi bir sahada kış gibi bir düşmanla yarım hazırlıklı bir şekilde mücadele ederken hergün, her saat soğuğa, açlığa, cefaya, zahmete dayanmak ve bu arada hiç bir dakika bile doğuş zevkini ve ideal ateşini kaybetmemek bir askerin yurt namına yapabileceği fedakârlıklar için en yüksek ölçüdür. İşte Yunanlılar, kışın bütün şiddeti, kendi iase ve nakliye teşkilâtının bütün noksanları karşısında Klisura'yı almakla bu en ağır yurt sevgisi imtihanını parlak bir şekilde geçirmişlerdir. Hem de yalnız Yunan ordusu değil... Bütün Yunan milleti bu harbi tam manasile bir millet harbi diye kabul etmiş, bütün Yunanistan bir tek harp cephesi haline almıştır. Ellere kışa karşı kürek gibi bir silâh tutarak karlı dağlarda orduya yol açan Yunan köylü kadınlarının Arnavutluk zaferlerindeki hisseleri Yunan erlerinden az değildir.

İstiklâl uğrunda mütecavize karşı bu ruhta ve bu şekilde bir saldırı ancak Balkan milletlerine vergi bir şeydir. Hiç bir Avrupa ordusunun kışın ve tabiatın hazırladığı zorluklara ve cefalara bu kadar gevkle, bu kadar beraberlikle göğüs vermesi beklenemez. Cephedeki muhabirlerin anlattıklarına göre Yunan askeri günlerce bir parça kuru ekmekten ve bir iki zeytinden başka gıda bulamayarak dağlara tırmanmış, karlar içinde yatmış ve kendisinden mükhtar ve teçhizatça üstün bir düşmanı müdafaası pek kolay, alınması adeta imkânsız dağ geçitlerinden kovmuştur.

Garibi şu ki karlı Arnavutluk dağlarında Yunanlılar, kızgın Libya çölleriinde İngilizler zaferden zafere giderken, İtalyanlar da bir düziye zaferden bahsediyordu. Bardıya'da şu kadar gün yorlar. Bardıya'da şu kadar gün tutunmak şanlı bir zafer, filân yerde şu kadar saat mukavemet etmek diğer bir zafer... Bardıya'daki İtalyan zaferinden bahsedildiği gibi, şimdi de belki de Klisura zaferinden dem vuracaklar... Bütün Buna kim ne diyebilir? Bütün mesele ölçü meselesinden ibaret... Normal hal, mukavemet etmemek diye kabul edilirse bir dakikalık bir muvemele bile zafer adı verilebilir.

İtalyanlar bir taraftan eğer hakikati çırpıplak ortaya koyacakları diye Graziani'nin raporlarını neşrederken, bir taraftan da böyle bir lisan kullanmaları ciddi bir tesir yapmıyor. Halbuki fert olarak vazifesini yapan bazı İtalyanların cesaretinden ve fedakârlığından İngilizler de, Yunanlılar da takdire bahsediyorlar.

İşin doğrusu şu ki bir diktatörün emrile, inanılmayan bir tecavüz davası için atese sürülen bir millet, istiklâlini korumak için her fedakârlığı göze alan ve ailesini korumak için dövüşen bir millette hiç bir zaman boy ölçüşemez.

BUGÜNKÜ SAYIMIZDA:

- 2. ncı sayfa: Şehir haberleri
- 3. üncü sayfa: Büyük Faciann Hikâyesi, reportaj ve hikâye
- 4. üncü sayfa: Ermenileri kimler aldattı, spor haberleri ve çocuk yazıları
- 5. inci sayfa: Akdenizin ehemmiyeti Hüsameddin Ülsel, siyasi haberlerin devamı.

Ruzvelt ve

Gazeteciler

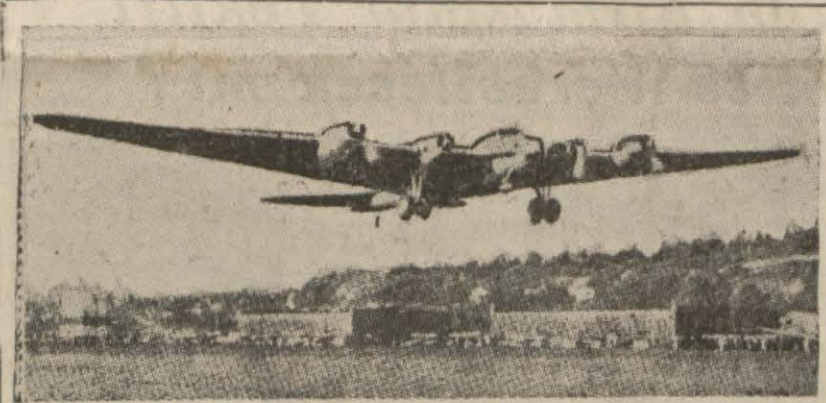
Bugün bütün dünyanın dikkati Roosevelt'in üstünde toplanmıştır. Ruzveltin de çalışma sisteminin en canlı ve alâkalı tarafı gazetecilerle olan münasebetidir.

Ruzvelt gazetecileri haftada iki defa kabul eder. Yüz kadar gazeteci etrafını alıp her şeyi sorarlar. Söylediklerinden ne gibi şeylerin yazılıp yazılmıyacağını tayin et-

mek gazeteciyeye aittir. Fakat takdire yanılmıyışa işi berbaddır. Bir daha sual sormak hakkını kaybeder.

Ruzvelt bu yüz gazeteci vasıtasıyla Amerikan halkı ile temasını günün gününe muhafaza eder. Gezmiye, eğlenmiye gittiği zamanlarda gazeteciler peşindedir. Bu sıkı temaslar sayesinde arada tam bir çalışma ahengi kurulmuştur. Gençlerde dört gazetenin Washington muhabiri, gazetelerinin Roosevelt hakkındaki yazılarını haksız ve yersiz buldukları için vazifelerinden istifa etmişlerdir.

Roosevelt gazeteciler arasındaki münasebet gayet dostanedir. Gazeteciler kendilerine «Bay reis» veya sadece «Reis» diye hitap ederler. O da yayım ateşi şeklinde devam eden suallere lâtife ile karşılık cevaplar yetiştirir.

Amerikalıların İngilizlere son olarak gönderecekleri 13 uçan kaleden biri

İNGİLİZLER

İlk Kesif Gündüz Hava Akını Yaptılar

En Modern Bombardiman Tayyaresi Kullanıldı

Napoli ve Palermo Bombalandı

Londra, 11 (A.A.) — İngiliz bombardman tayyarelerinin yünden fazla av tayyaresinin refakatinde ilk defa olarak gündüz kesif bir akım

İNGİLİZLER

Tobruk'un Münakale Yollarını Kestiler

Eardiyada Alınan Esirlerin Sayısı 44 Bini Buldu

Tobruk Etrafındaki Çember Daralıyor

Kahire, 11 (A.A.) — İtimada layık kaynaklardan alınan malûmata göre, İngiliz kıtaları Tobruk'la garp arasındaki münakale

Birinci İnönü Zaferinin Yirminci Yıldönümü

Ebedî Şef Atatürk büyük nutkunda birinci İnönü zaferinden şu suretle bahsediyor:

«6 kânunusani 37 — İznik'ten, Gedos üzerinden Uşaka bir hat tasavvur ediniz, bu hattın Gedosun şimalinde kalan parçası 200 kilometredir. Gedostan Uşaka olan parçası da, 30 kilometre kadardır. Düşman, üç fırka ile bu hattın şimal ucundan Eskişehir üzerine hareket etti. Bizim Gedosta bulunan mühim kuvvetlerimiz Eskişehir üzerinden bu düşman fırkalarını karşılamaya mecburdu. Karşıladi, mağlûp etti, İnkılâbımız tarihine, birinci İnönü zaferini kaydetti.»

İsmet İnönü

Büyük Millet Meclisi bu zaferi ve bu zaferle beraber milletin büyük minnettarlığını kazanan kumandana, miralay İsmet (Beye) generallik rütbesini tevcih etti. (10 ikincikânun 1921)

Türk tarihinin mühim bir dönüm noktası olan birinci İnönü zaferi, Türk vatanını ve büyük Türk milletini bugünkü yüksek seviyeye ulaştıran zaferler silsilesinin ilk müjdecisi olmuştur.

Vatan intişar etmediği günlere raslayan bu mutlu günü bayram ferdasında yadı bir borç bilir.

MİLLÎ ŞEF

Trakya Askerî Garnizonlarını Teftiş Etiler

İstanbul, 11 (A.A.) — Reisicumhurumuz ve Millî Şefimiz, Trakya'da seylâp mıntakasını ve askeri garnizonları teftişten sonra bugün İstanbul'a avdet buyumuşlardır.

Bulgar Kabinesinde

Değişiklik Olacağı

TekzipEdiliyor

Başvekil ve Nazırlar Muhtelif Yerlerde Nutuk Söyliyecekler

Sofya, -10 (A.A.) — Röyter bildiriyor:

Bulgar kabinesinde pek yakında değişiklikler yapılacağı hakkındaki şayialar tekzip edilmektedir.

Haber alındığına göre Başvekil Filof, millete memleketin dahili vaziyetini bildirmek üzere önümüzdeki pazar günü Rusçukta bir nutuk söyliyecektir. Aynı gün de başka dört nazır da nutuklar söyliyecektir.

Kral Başvekilini Kabul Etti

Sofya, 10 (A.A.) — D. N. B. Kral Boris, dün, Başvekil B. Filof'u kabul etmiştir.

Yugoslavyada

Kömür Darlığı

50 Tren Lağvedildi

Bükres, 11 (A.A.) — Stefani: Kömür fıkdanından Yugoslavyada 50 tren lağvedilmiştir.

Ebedî Şef Atatürk'ün Anıt Kabri Yapılıyor

Rasat Tepenin Toprak Tesviyesine Başlandı Milletler Arası Teşekküllerle Temas Ediliyor

Ankara, 11 (Hususi muhabirimizden) — Ebedî Şef Atatürk'e yapılacak olan anıt kabrin buluna cağı Rasattepenin toprak tesviyesine başlanmıştır. Hazırlanan projeye nazaran bu tepenin muhtelif taraflarından asfalt yollar geçirilecek ve diğer sırtlar ağaçlandırılacaktır. Bu abidenin milletlerarası bir kıymeti haiz olabilmesi için de bütün dünyadaki sanatkarlar imtihana çağırılmışlardır. Fakat Dünya ahvalinin arz-

tiği bugünkü keşmekeş büyük şöhet yapmış olan artistlerin bu müsabakaya iştirak edemeyeceklerini gösterdiği takdirde anıt kabrin yapılması işi bir müddet geriye bırakılacaktır. Bununla beraber her türlü teknik imkânların elde edilebilmesi için Parti tarafından kurulan komisyon her türlü gayreti sarfetmektedir. Komisyon milletlerarası sanat teşekküllerle daimi bir temasa devam etmektedir.

SOVYET - ALMAN

TİCARET Anlaşması İmzalandı

Sovyet - Alman Hu- dudunu Tayin Eden Anlaşma İmzalandı

Berlin, 11 (A.A.) — D. N. B. A. jansı bildiriyor:

Geçen sene ilkteşrin sonlarında Moskovada başlıyan Alman - Sovyet ticaret müzakereleri 10 ikincikânunda geniş mikyasta bir iktisadi anlaşmanın imzalanmasıyle neticelenmiştir. Anlaşma, Almanya nâmma Hariciye Nezareti erkânından orta elçi Sehnurre, Sovyetler Birliği nâmma da harici ticaret halk komiseri B. (Devamı: Sa. 5, Sü. 6 da) **

YUNANLILAR

KLİSURA Şehrini Zaptettiler

600 Esir Alındı 4 Topla Tank Ele Geçirildi

Atina, 11 (A.A.) — Dün akşam negredilen Yunan resmi tebliğinde, Klisuranın zaptı esnasında 600 esir alındığı, bunların arasından 20 subay bulunduğu bildirilmektedir. Yunanlılar dört topla tank ve otomatik silâhlar ele geçirmişlerdir.

Yunanlılar Klisura'ya girdikleri zaman şehir bomboş ve alevler içindeydi. (Devamı: Sa. 5, Sü. 6 da) **

Kahve Tiryakiliği Biraz Fasıluya Uğrayacak

Fakat Yolda 10,000 Çuvallık Sipariş Var Belediye Açıkça Belli Edilmek Şartıyla Mahlûl Kahve Satışına Müsaade Etmiştir

Denizlerde nakliyatın ilk ihtiyacı esyasına inhisar etmesi üzerine Avrupa'nın her memleketinde kahve birer birer suyunu çekmiştir. Şimdi sıra bize de gelmiş ve Arife günündenberi İstanbulda kahve sıkıntısı başlamıştır. Şehrin muhtelif semtlerinde halis kahve satan büyük müesseseler kahve satışına nihayet vermişlerdir. Ancak perakendecilerde kahve satışı yapılmaktadır. Bunların

ekserisi de karışıktır. Dün de şehrin kahve ihtiyacına cevap veren en büyük müesseselerden kuru kahveci Mehmet ticarethanesi ekinde kahve bulunmadığı için imalâthanesini kapatmaya mecbur olmuştur. Dün yalnız İhsan Kurukahvecioğlu müessesesi kahve satışına devam etmiştir. Bu müessese de müracaat edenlere yalnız 250 gr gram vermek mecburiyetinde kalmıştır.

Dün bayram olmasına rağmen satış mağazasının önünde hayli izdiham vardı. Müessese evvelki gün gece saat 9,5 a kadar bütün motorlerini çalıştırarak hazırladığı kahveyi dün tamamen sattığı için saat beşte satış mağazalarını kapatmaya mecbur olmuştur. Motorlerini gene saat 9,5 a kadar çalıştırarak hazırlayacağı kahveyi (Devamı: Sa. 6, Sü. 1 de) **

Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olmanın resmidir

Fatma Sultan Mahineve: "Ömründe Sevgi Ne Olduğunu Tanıdın mı?," Diye Sordu

— 25 —

Veyahut bütün bunlar onun kendi kuruntularıyla ve bu bir lâlâzlık geçiş sırasında bir insanın bakışlarıyla etrafa bin bir mânâ taşıyan şeyler izlenmesi belki de maddeten imkânsızdı.

XII

İbrahim düşünüyordu ve bu düşünceler içinde o kadar kararsız ki, kayınpederi şevketli hükümdardan ayrıldıktan sonra kendini saraya dar attı. Geniş sedirlerle ve yumuşak serirlerle uzandı fakat bir türlü aradığı rahatlığı bulamadı.

Aradan uzun vakitler geçmedi. Hırsaplanmadı. Ardan ardına kethüdasını çağırıp uğurduğunu aadamların bir haber gelip gelmediğini sordurdu. Ve geç vakte kadar selâmlıkta kalarak hareme geçmedi.

İbrahim karısının da aynı karsızlık ve aynı huzursuzluk içinde olduğunu bilmiyordu ve ne kadar garip bir şey ikisini de başka başka sevelerle alâkalandıran, aynı şahsiyet: Hızır!..

Fatma Sultan zarif çiniler, altın yaldızlar ve pırıltılı sediflerle bir süs ihtisamına boğulmuş renk renk ipeklerle ipektir bir kucağı ve ihtisamın timsali bir bucak haline getirilmiş odasında, o kadar dalgın ve o kadar bitip görünüyor ki, onun soyunmasına yardım eden gül çehreli carielerin güler yüzlü endişe ile soldu ve işlerini bitirip yanlarından ayrıldıktan sonra hemen Fatma Sultanın dadısına gidip:

— Sultan efendimiz garip bir hâlet icad ederler.

Diye haber verdiler. Mahineve adındaki bu yaşlı saraylı, carielerin bu haberinden tasalandı ve saklayamadığı bir endişe ile Fatma Sultanın yanına koştu.

Mahineve, Fatma Sultana içten gelen bir muhabbetle bağlaydı ve sultan henüz yumuk elleri tombul tombul bir bebekken onun hizmetine ayrılmış ve o zamandan beri yanından bir lâlâz uzaklaşmamıştı.

Sultan hanım geniş sedire yaslanmış, mavi gözlerini salonun nadide nakışlar, sanatkâranesimlerle ve altın yaldızla bir sanat harikası haline getirilmiş tavanına dikmişti.

Mahineve, sultanın yanına sokuldu, dizinin dibine oturdu, altın tellerle işlenmiş ve üzerlerine yer yer elmaslar kondurulmuş küçük terliklerin içinde mahsur kalan küçük ayakları okşamaya koyuldu.

Fatma Sultan bir lâlâz gözlerini ayaklarının dibinde oturan dadısına çevirdi ve sonra tekrar eski huyahâ âlemine döndü.

Mahineve mırıldandı gibi bir sesle:

— Sizi kederli görüyorum sultanım, dedi.

O, bu sesi duymamış gibi davranı fakat Mahineve ısrarla:

— Gene paşa efendimiz bir densizlikte mi bulundular. Güzel yüreciğinize neye sıklıdı, elmas kalbiniz neye üzüldü. Uğruna canım kurban olsun, bir lâlâzlık üzüntünüzü gidermek için hayatımı feda edeyim. Yeter ki siz sadı ve bandan olunuz.

Sultan hanım dadısının kekeleye kekeleye söylediği sözlerin her çediğin hergün her cariyesinden, her halayaktan ve herkesten işitirdi; fakat Mahinevin bu sözlerinin

içten geldiğine itimadı olduğu içten mütehasşis oluyordu. İpek yastıklara gömülmüş, bir billür süten gibi duran kollarını ona doğru uzatarak, dadısının yardımıyle doğruldu ve gözlerini onun gözlerine dikerek:

— Ömründe sevgi ne olduğunu tanıdın mı?!

Diye sordu.

Mahineve şaşırmıştı. Sultanın bu suali sormasının müphem bir sebebi olduğu muhakkaktı. fakat mahiyetini iyice kavrayamadığı için dolambaçlı bir cevapla işi içinde sınırlamaya karar verdi:

— Sultanıma derin sevgim ve saygım olduğunu bilmiyen kalmamıştır.

Fatma Sultan güldü ve sedef dışları kızıl dudaklarının arasında pırıltılı aksiler bıraktı. Fakat bu gülüş bir lâlâz devam etti ve dudaklar tekrar meraretle buruştu.

— Benim sorduğum sevgi o değil. Saklama doğru söyle; hiç bir erkeğin hayali kalbinde yer almamış mı, ömründe ruhunu bir erkek sevgisi sarıp, benliğini hevecandan heyecana sürüklememi?

Söyle bana sevgi ne olduğunu tattın mı?

Mahineve, Fatma Sultanı dinlerken ağır ağır bir helecana tutulmuştu. O yıllardanberi sürüp giden bir sevginin hergün yeni bir hüsrânını duya duya yaşamış ve hicrandan başka bir şey tatmamış olduğu için, bu sual karşısında kalbi yeniden elemişti.

— Sırına ağah olmak muradım değildir dedi. Eğer sevda enilen ve çocukluktanberi bana anlatmış masalların hemen hepsinde yer alan, sırde, musikide terennüm edilen bu nesneyi yakından tanıdınsa sana bir şey sor-mak dilerim. Çekinme, sen benim hem dadım, hem sırdaşım ve hem de...

Fatma Sultan sözüne devam etmedi ve mavi gözleri, ansızın siyah bulutlar kaplayan mavi sema gibi karardı ve bir sabah sebnemi gibi elmaspareler, uzun kırıpkırların arasında yer aldılar. (Arkası var)

(Vatan) ın Daveti

Gazetemizde hikâyeleri çıkan hikâyeye muharrirlerinden Bayan Necâli Maraş, Bay Sema Aydoğan ve Mahmut Atilla Aykutun perşembe gününe kadar saat 14 den sonra gazetemiz yazı işleri müdürlüğünü görme leri rica olunur.

Soruyorlar?

Ve diyorlar ki:

Şişide Osmanbeyde modern bir telefon ve telgraf santrali kuruldu. Binaının özü mükemmel cadde... Fakat yanındaki sokak bozuk bir yol... Bu güzel binayı bu çirkinliğin geçidinden kurtarmak için hareketle geçilerek sokakın tamerine karar verilmiş ve hat- ta parke taşıları bile getirilmiş- tir. Her nedense hâlâ bu tamirata başlanmadı. Kurtuluş ve Şişli tramvay caddelerini birbirine bağ- lıyan bu sokakta oturan okuyucu- larımız, sokakların biran evvel tamiri için alâkadarlardan işe başlatılmasını rica ediyorlar.

— Sizin hakkımızda bazı şikâyet- ler vaki oluyor Saffet Efendi... Bu doğru mudur?

— Ne gibi efendim?!

Direktör bu suale öfkelenmiş gi- bi kaşlarını çatı:

— Ahlak düşkünlü bir adam oldu- ğunuz söyleniyor. Kadın, erkek bü- tün işçileri baştan çıkarmaya uğraş- tığınızdan bahsollunuyor...

Saffet dudaklarını kırdı. Büyük

bini kesmek işine gelmez. Maama- fih kendisini bana gönderiniz, birkaç söz söyleyeyim...

— İftira ve yalan! Dedi.

— İftira ve yalan mı?!. Size hiç kimsenin iftira etmekte bir menfa- atı yoktur... Yalan ise, onu siz söy- lüyorsunuz...

— Beni tahkir ediyorsunuz efen- di...

— Tahkire müstahak olduğunuz işi...

— Pekli maksadınız nedir?!

— Sizi ıslahı nefse, ıslahı tabiate davet etmek...

— Bu davete hiç diyecek yok doğ- rusu!.. Ahlak dersi vermeyi pek iyi öğrenememişsiniz...

— Kiminle konuştuğunuzunu unu- tursunuz galiba?.. Sizinle akrân ol- madığını daima hatırdâ bulundur- malısınız!..

Saffet tekrar omuzlarını silkti. Di- rektör onu gözlerini kısarak daha dik- kâti bir daha süzdükten sonra:

— Sizi bu sefer ve son defa ola- rak affediyorum, dedi. Bir daha böy- le müasebetsiz haller yapmamıya

(Arkası var)

ULUS Refikimiz 20 Yaşında

Bundan tam yirmi sene evvel Hâkimiyeti Milliye ismi altında Ankara'da intişara başlayan Ulus refikimiz 10 İkincikanun 941 ta- rihiinde 20 yaşına basmış ve bu yıldönümü münasebetiyle Ankara- da Anadolu kulübünde bir top- lantı yapılmıştır. Bu çok samimi geçen toplantıda Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Başvekil doktor Refik Saydam, Vekiller, Parti erkânı ve mebuslardan bir çoğu bulunmuşlardır.

Bu toplantıda hatıra olarak da- vetilere Hâkimiyeti Milliye'nin ilk nüshası verilmiştir.

Arkadaşımıza tebriklerimizi bil- dirirken, daha birçok yıldönümü- lerini idrak etmesini dileriz.

Tek Ekmek Tipine Doğru

Başvekilimiz, Büyük Millet Meclisinin son toplantısında hü- kûmetin büyük şehirler için tek ekmek sisteminin tatbikına karar verilerek üzere olduğunu söyle- mişlerdi.

Alâkadar şehirlerden ve bu meydana da şehrimizden de ma- lûmat istenmiştir. Esasen İstanbul Belediyesi bundan evvel de tek ekmek tipi üzerinde tetkikler yap- ırmaktaydı. Yeşilköy tohum iş- lah istasyonunun tek ekmek tipi üzerinde yaptığı tetkiklerden alın- netice de Ankara'ya bildiril- miştir. Bu tetkikler ekmeğin gıda kudretini kaybetmemesi, ve ucuz- la mal olabilmesi için ne nisbette çavdar karıştırılması etrafında ya- pılmıştır. Şehrimizde en fabrika- larının istihsal kudretleri de tes- bit edilerek Ankara'ya bildirilmiş- tir. Her vilayetten alınacak neti- celere göre son karar vrilecek ve tatbikına geçilecektir.

Ray, bandaj, elektrik teli ve saire gibi tramvay malzemesinin hâricen getirilememesi üzerine tramvayların tahdidi, benzin sar- fiyatını azaltmak gayesiyle de tak- silerin tek, çift olarak çalıştırıl- ması, hususi otomobillerin tamame- li kaldırılması kararı vesaiti nakliye buhranını en had bir gçle sok- muş ve seyrüsefer çok güç bir va- ziyet almıştır.

İstanbul Belediyesi, buhranı önlemek için her türlü tedbirlere başvurmışsa da bugüne kadar bir çare bulmak imkânı hasil olama- mıştır.

İsvç, Amerikan firmaları ge- rek otobüs, gerek tramvay mal- zemesi vermek için tekliflerle bu- lunmuşlarsa da bu tekliflerin hiç- birisi müsbet netice vermemiştir. Tramvay malzemesinin bir tür- lü temin edilememesi, Tramvay idaresini müşkül bir vaziyete sok- maktadır. Esasen eski bir halde olan rayların yerine yenisini koy- mak imkânsızlığı kaza ihtimalleri- ni de arttırmaktadır.

Son olarak İstanbul'da bir zat, bir Amerikan firması namına bandaj, ray, elektrik teli getirmek üzere bir teklif yapmışsa da bu şahsın resmi bir sıfatı haiz olma- ması bir taahhüde girişilmesini de imkânsız bir hale koymuştur. Ma- amafih bu zat, firmaya teklifin doğrudan doğruya tramvay idare-

sine yapılmasını bildirmiştir. Diğer taraftan bazı ağıkışğ şö- förlere de vesaiti nakliye buhranı- nın artmasına sebep olmaktadır. Bilhassa günün muayyen sa- atlerinde otomobil bulmak çok güç bir vaziyet almıştır. Şöförlere boş oldukları halde taksilerin bayraklarını indirmekte, yakın yerlere gidecek yolcuları alma- maktâ, hattâ işlemler taksilerle müşteriler almak yoluna sapmakta- dırlar.

Bazı kimseler de takside çalış- şan otomobilleri satın alarak ve- ya kiralayarak bayraklarını indir- mek suretileri hususî bir şekilde çâ- listırmaktadırlar. Bu suretle esa-

İhtikâr Nasıl Önlenir?

Bir Tüccara Göre: Devletin Ticaret Yapması Doğru Değil

Başka Bir Tüccar da İthalâtın Devlet Eliyle Yapılmasına Tarafdar Olduğunu Söylüyor

Başvekilimiz doktor Refik Say- dam, Büyük Millet Meclisinin kış tatili münasebetiyle Mecliste bu- lunduğu beyanatta, memlekette ihtikârdan ve bilhassa ithalât tüc- carlarından şikâyet etmiştir.

Başvekil, büyük şehirlerimizde- ki ithalât tacirlerini Ankara'ya ça- ırarak şikâyetlerini dinliyeceğini, vazifelerinin yalnız kendi menfa- atlarına inhisar etmediğini, onun fevkinde umumî menfaatin hâkim olduğunu anlatmaya çalışacağını, olmadık takdirde, ithalâtı yalnız devlete inhisar ettirmek teşebbüs-üne geçeceğini söylemiştir.

İhtikârdan Herkes Şikâyetçi İhtikârdan halk, hükûmet, fab- rikaacılar ve bir kısım tüccarlar şikâyetçidir ve gözler bilhassa it- halât tüccarlarının üzerine dikil- miştir.

İhtikârla nasıl mücadele etme- li ve ithalât ticaretini devlet eline almakla bu iş halledilebilir mi? Hükûmetin bu husustaki müta- helelarına karşı tüccarlarımızın fi- kirlerini yoklamayı muvafık gör- dük.

Devlet Ticaret Yapamaz Abdülkerim Dilman ticaret mü- esasesi sahiplerinden Haydar, şunları söylemektedir:

«İhtikârı olmadığımız kimse iddia edemez. Mesele, buna mâni olmaktır. Ne yapmalı?»

Evvelâ, devlet ticaret yap- maza; devletin ithalât ticaretini eline aldığı takdirde muvaffak ol- lacağı da şüphelidir. Bunun çün- küsü şudur: Tüccar, en pratik u-

sulü bulmaya ve vaktinde hare- kete mecburdur, daima ateşli bir uyanıklık içindedir; aksi takdirde sermayesini kaybetmek tehlikesi- ne maruzdur. Tüccar, gelişigüzel yetişmez; onu, rekabet hayatı, mücadele hayatı yetiştirir; tüccar- lık, bir ruh, bir zihniyet, bir ka- rakter meselesidir. Ticaret işini de üzerine alan bir devlet teşkilâ- tına bu ruhu, bu zihniyeti, bu ka- rakteri verebilmek mümkün de- ğildir fikrimdeyim. Bunu kaydet- tikten sonra ihtikâra nasıl mâni olunabilir meselesine geçebiliriz:

Piyasayı daha sıkı bir şekilde kontrol etmek ve bilhassa fatura meselesinde daha müessir bir u- sul bulmak icap eder. Cezaî hü- kümler de daha ağır olabilir.»

İthalât Devlet Eliyle Yapılmalıdır Şehrimizin maruf tüccarların- dan Hayrettin Süleyman şu fikir- dedir:

«İhtikâr vardır; kontrol ha- fiftir; cezalara hafiftir. İhtikâr ya- panlara çok ağır cezalar verile- bilmelidir. İthalâtın devlet eliyle yapılmasına taraftarım. Meselâ: Şimdilik, devlet, hükûmet fab- rikalarının ihtiyaç maddelerini ken- di getirecek olursa yüzde kırk kazanır. Halbuki, devletin bazı maddelerdeki kaybı yüzde yüz- dür.»

Sonra, Sümerbank İstanbul'dan başka, Anadolu'nun muhtelif yer- lerinde perakende satış mağaza- ları açmak suretileri büyük bir mu- vaffakiyet elde etmiştir. Bunu şükranla kaydedelim.»

Sonra, Sümerbank İstanbul'dan başka, Anadolu'nun muhtelif yer- lerinde perakende satış mağaza- ları açmak suretileri büyük bir mu- vaffakiyet elde etmiştir. Bunu şükranla kaydedelim.»

Şehrimizde Bulunan Vekillerimiz

Bayram münasebetiyle Vekiller- den bir çoğu İstanbul'da bulun- maktadırlar.

Şehrimizde bulunan Vekilleri- miz, Hariciye Vekili Sükrü Sa- raçoğlu, Dahiliye Vekili Faik Öz- trak, İstisat Vekili Hüsnü Çakır, Sıhhat ve Çitmai Muavenet Veki- li Hulûsi Alataş, Maliye Vekili Fuat Ağralıdır. Ankaradan gelir- ken Eskişehirde kalarak tetkikler- de bulunan Münakalât Vekili Cevdet Kerim İnce'daydı da şehri- mize gelmiştir.

Cevdet Kerim İnce'daydı bayram günlerinde de tetkiklerde bulun- muş, Denizyolları, Liman İşletme- si, Fabrika ve Havuzlarda meşgul olmuşlardır. Vekil beraberlerinde Denizyolları Umum Müdürü ol- duğu halde eski Yolcu salonu ta- miratını da tetkik etmişlerdir. Ve- kil bugün ve yahut yarın İzmir'e giderek İzmir liman işleriyle meş- gul olacaklardır.

Dahiliye Vekili bir kaç gün da- ha İstanbul'da kalarak Vilâyet ve Belediye işlerini tetkik edecekler- dir.

Beşiktaşta Bir Cinayet İşlendi

Beşiktaşta feci bir cinayet iş- lenmiş, bir demirci odasında gırt- lağından kesilmek suretileri öldü- rülmüş olarak bulunmuştur.

Maktul Beşiktaşta Köyiçinde yalnız olarak oturan demirci Tev- fik Demirel isiminde 50 yaşlarında bir adamdır. Söylendiğine göre

Tevfik içkiye ve zevkine düşkün bir adamdır. Sık sık evine bir ta- kım gençleri toplayarak içki â- lemleri tertip eder. İki gün- denberi Tevfiğin meydana çık- madığını gören komşular polise haber vermişlerdir. Çilingir vası- tasile kapıyı açtırarak içeri giren memurlar kırtlağı kesilmek sure- tileri öldürülmüş olan Tevfiğin yer- de kanlar içinde yatmakta oldu- ğunu görmüşler. Hâdiseden der- hal haberdar edilen nöbetçi Müd. deumumi muavini, Beşiktaş Em- niyet Amirî ile Emniyet İkinci su- be cinayet masası şefi hâdis'e ye- rine giderek tahkikata başlamış- lardır.

Tevfiğin odasında boş sarap şişelerle dört kadeh bulunmuş- tur. Bundan da Tevfiğin bir kaç kişi tarafından öldürülmüş oldu- ğu anlaşılmaktadır.

Zabita katillerin izleri üzerin- dedir. Katillerin yakalanması bir saat meselesidir.

Maktul Tevfik on gün evvel bu eve taşınmış bulunuyordu.

Balıkçıların Hava Kurumuna Teberuları

Kazançlarından yüzde yirmisini hava kurumuna teberura karar ve- ren balıkçıların mevsim dolayısıyla kazançları artmış olduğundan teber- rular da fazlalaşmaktadır. Konunu- evvel ayrı içinde hava kurumuna bin on beş lira yatırılmıştır. Şimdiye kadar kuruma verilen miktâr 142720 lirayı bulmuştur.

Esnafl cemiyetleri de cemiyete kar- şı taahhütlere bulunmuyor. Teber- rular miktârları cemiyetler tarafından kuruma bildirilmektedir. Fakat bazı cemiyetler verecekleri para miktârı- nı henüz tesbit edemediklerinden te- berriatı yekânunu bulmak kebil ol- lamamıştır.

Topkapı Fukaraperver Cemiyeti

Yarın, Topkapı fukaraperver ce- miyetinin müessesisi ve Sinop sayırlı Doktor rahmetli Galip Hakkı Üstü- nün ölümünün dördüncü yıl dönü- müdür. Fukaraperver cemiyeti, bu hazin yıl dönümü münasebetiyle mu- hitindeki üç yüz fakir aileye, bu se- ne de birer kilo yağ, sabun, şeker, bulgur ve ikişer kilo fasulye ve pa- tates, on beşer kilo kömür, birer ta- kım muhtelif eşya dağıtarak aziz müessesinin hatırasını taziz edecek- tir.

TAKVİM

12 İKİNCİKÂNUN 1941

P A Z A R

YIL: 1941 — AY: 1 — GÜN: 12

RUMİ: 1356 — 1 İKİNCİKÂNUN: 30

HICRİ: 1359 — ZİLHİCCE: 14

GÜNEŞ: 8,25 2,26

ÖĞLE: 13,22 7,22

İKİNDİ: 15,47 9,47

AKŞAM: 17,00 12,00

YATSI: 19,36 1,37

İMSAK: 6,39 12,40

GÜNDEN GÜNE

Gençlik Teşkilâtları

Yazan: UÇ YMDİZ

Bardiya hareketi esna- sında Karagömlükli fa- sist kumandanlarından üçü kit- alarını terk ederek kaçmışlar- muharebeyle yalnız İtalyan or- dusuna mensup nizami kuvvet- ler devam etmişlerdir.

Kahiredeki Orta Sark ordu- ları umumî Karargâhının üç gün- evvelki bir tebliginde okudu- ğum bu satırlar bana yedi sekiz sene evvel Toros ekspresinde dinledikten bir terbiye münaka- şasını hatırlattı.

Kompartımanda dört kişiyi- dik: Avrupada tahsil yahut tet- kik seyahatinden yeni dönmüş genç ve ateşli bir su mühendis- i bir Maliye müfettişi, bir de ala- mış yaşlarında bir binbaşı müte- kaidi.

Bütün Avrupadan dönenler- de olduğu gibi söz genç mühen- disteydi. İtalyadaki Balilâ genç- liğinin nasıl bir ruh ve ne usulle yetiştirilmekte olduğunu uzun u- zun anlattıktan sonra:

— Bizim de kendi rejimimize ve kendi ideolojimize göre böy- le bir gençlik teşkilâtına ihtiyacı- mız var, dedi. Militan politikacı- ruhile yetiştirilecek ve büyük günlerde elinde büyük emelinin alev saçan meşalesiyle ordunun omuzbaşında yürüyecek bir gençlik.

O vakte kadar sessiz sadaka- bu nutku dinleyen ihtiyar binba- şı söze arştı:

— Ben eski bir zabıtim, de- di, bu yaşına kadar sırf kendi işimle uğraştığım için bazı poli- tika inceliklerine pek aklı erdim- meye çalışmadım. Fakat siziz bahsettiğiniz teşkilâtın asıl adı çâ- tedir. Kelimeden ürkmeyin. Çoc- ukların yeni terbiye usullerile yetiştirilmeleri meydana gelen şeyin bir çete olmasına mâni de- ğildir. Döğüşen kuvvet ya muhtâ- tazam ordudur; ya çetedir. Bu- nun bir üçüncü şekli kabili sav- vur değildir. Bizim tarihimize- de de çeteler olmuştur. Bunlar muntazam ordunun yokluğu ve- ya kifayetsizliği zamanında mey- dana çıkarlar, hatta vatana yar- rırlıklı da olur. Bizde çetelerin sonuncusu Kuva-yi Milliye za- manında görülmüştür. Perişan- lık günlerimizde bunların mem- lekete ettikleri hizmetleri anla- tı- cak değilim. Çünkü daha dün- nün üstünde düşünmek vakalar- dır. Fakat ordu dediğimiz muazzam varlık kendine mahsus olan ru- hile kımıldandıktan andan itibâ- ren bunların varlıklarındaki hik- met kalkmıştır. Denize akan çaylar gibi hepsi onun gösünde eriyip kaybolmuşlardır.

Ordu birdir ve ancak bir ol- duğu zaman büyük ve kuvvetli- dir. Bir sokak başında durarak önünüzden bir alayın geçtiğini seyrederin. İnsan çeşitlerinin sayı- nı hayret tenevvüüne rağmen ön- nünüzden hep aynı Mehmetçik- ğin geçtiğini görerek şaşıraca- sınız. Hakikatte de bu böyledir.

Genç mühendis protesto

ti:

— Yanlış anladınız, dedi, ben- gençlerin çocuk yaşlarından tu- baren asker ruhile yetiştirilmeli- rini kastediyorum.

İhtiyar binbaşı gülümsedi:

— O halde müteffikiz. Ben

ordunun omuzbaşında yürüye-

cek bir gençlikten bahsetmemiz

ihmal benim yanlış anlamamı

saik oldu. Son zamanlarda me-

tepelere askerlik dersleri konu-

ğunu sevinerek öğrendim. Muall-

imler doğrudan doğruya ordu-

zabiteridir. Bunlar askerliğe ha-

zırlık talimleri yaptıracaklardır.

Çocukları bir kaç sene sonra işi-

ne girecekleri büyük ailenin

türesine ve havasına şimdiden

alıştıracaklardır. Bundan başka

mektepli olmayan gençler için

de bu neviden hazırlık idmanla-

rı ve dersleri tertip etmek müht-

kündür. Fakat bu, sizin bahset-

tığınız Karagömlükler teşkilâ-

tından bambaşka bir şeydir. İthal-

at gençliğin bir kısmına hususî

ya gençliğin bir kısmına hususî

bir zümre terbiyesi veriyor ve

fikirimce memleket kuvvetlerin-

de bir ikilik meydana getirmek

hatasına düşüyor. Gençsiniz; il-

ride bir muharebe olursa bor-

gunun, dediginiz gibi bir poli-

kacı ruhile ve ayrı imtiyazlara

yetiştirilmiş bu meseleli genç-

likten başladığını ve iyi kötü da-

yanacakların gene ötekiler oldu-

ğunu görerek bana hak vere-

ceksiniz.

SIYASİ İCMAL

Bu Defa da Roosevelt Prensipleri

Yazan:
M. H. Zal

Roosevelt'in son nutkunun yarattığı derin etkilerin arkası kesilmedi ve kesilmeyecek Amerika Cumhuriyeti, yalbaşından evvelki hazırlık nutkundan sonra kongre huzurunda mihver açtıkça açığa meydan okumuş, Amerikan milletini namına düşmanlık ilan etmiş ve tüccarlığa, krediye, borcu filânı bir taraftan bırakarak Amerikanın bütün kaynaklarının kayıtsız ve şartsız demokrasi cephesinin emrine verilmesini istemiştir.

Müşterek emniyet hesabına dövüşen cepheye bu kadar esassız bir imdat kuvveti gelmesi, bütün bugünkü âlemi ta temellerinden sarsmıştır. Mihverin Avrupa cephesi de, Uzak Şark cephesi de şaşkınlıktan kurtulamaz. Topun ağzında duran bütün memleketler geniş nefes almışlardır. Vichy Fransası, İngilizlere karşı olan yanlış ve hak-sız duygularından tamamiye uyanmıştır. İspanyol ufukları beraklaşmıştır. İhtiyaten kendi ağzlarına yarı yarıya kilit vuran İsviçreliğin dili epeyce gözülmüştür. Yugoslavyadan gelen haberler, oranın havasında ferahlık hissedildiğini gösteriyor.

Amerikalıların öz evlat saydıkları Çinlilerin geniş nefes aldıklarına hiç şüphe yok. Sovyet Rusya'daki tesir de elbette derin olacaktır. Yarının müşterek emniyet sistemine Sovyet Rusyayı inandıracak ve bağlayacak yegâne köprü, Amerikanın bu işe karışmasıdır.

Yirmi üç sene evvel Wilson prensipleri, Alman cephesini gevşeten ve çözen başlıca amil olmuştur. Bu defa da Roosevelt'in ortaya koyduğu tek prensipin, herkes için müsavî hak, istiklâl ve müşterek emniyet prensipinin neticede aynı tesiri yapmasına imkân yoktur.

Yalnız geçen defa Amerika sözünü tutamamış, son saniyede mesuliyetini kaçırmıştı. Amerikanın bu defa her türlü dar ihtisaslara kalkan vazifesini görmesi ve prensiplerin tam manada zafere indirilmesini istemesi lazımdır. Yoksa bu kadar acı tecrübelerin bedeli bu defa da elden gidebilir.

Bu prensip davası uğruna Vasington'da başlayan mihver, en evvel Ankaradan geçer.

Afif Yesari'nin İddiası:

Hayatı Diplomasız Fethetmek

Afif, Babası Mahmut Yesariye Cevap Veriyor, İmtihan ve Diploma Usullerinin Verimli Yol Olduğuna İnanmadığını Söylüyor.

Yazan: Faruk FENİK

Kanunusenedi, yazdan unutulmuş bir gün... Köprüden Kadıköyüne giden vapurun güvertesinde, hanı su yazın hasretini çektiğimiz mahut lüks mevkin ikinci mevkie kalb olunduğu yerde, saçların rüzgârın ahengine uymuş, Sarayburnu'nun kabarıp coşan, sonra sönüp kaybolan ufak dalgacıklarını seyrediyordum.

Birden gözlerim merdivenden çıkan bir gençte takıldı. Afif Yesari, siz de tanıyacaktınız: Mahmut Yesari'nin oğlu...

Selâmlaşır selâmlaşmaz da basının ikdamda yazdığı yazı akıma geldi.

Birkaç hoşbesten sonra, dayanamıyarak:

— Babam geçen gün ikdamda sana çatmış, dedim.

İçini şöyle bir çektiikten sonra:

— Çatmış, dedi. Evde çatıkları yetmişyirmiş gibi bir de gâzete sütunlarında...

Lâfı değiştirmek istedi:

— Bugün hava ne kadar güzeldi...

Kadıköyünde bir akrabaya gitmek istedim...

Çatmakta haklı mı?

Diye tekrar onu mevzuatı çekmek istedi:

— Bırak şu meseleyi... Sende ne var, ne yok anlat bakalım, dedi.

Bir türlü yakasını bırakmak istemiyerek ısrar ettim.

Nihayet sordu:

— Babam benim için ne demiş?

— On dokuz yaşına geldiğin halde henüz diplomayı elde etmediğinden, ve her sınıfta birkaç sene demir atıp sııfları ağır fıstık makam geçtiğinden ve hattâ bu şekilde hiç te geçemiyeceğinden bahsederek endişeye düştüğünü söylüyor.

Yüzünde, ısrarı geçen bir adamın saniyeden saniyeye değişen hatlarını sezer gibi oldum. Dayanamadı anlatmaya başladı:

— Babam bana hücum etmek için en zayıf tarafımı yakalamış bulunuyor. Fakat bugün, emin olun ki, dünya sanatkarlarının arasında ve hattâ memleketimizde sanatın muhtelif şubelerinde ellerinde diplomaları olmadığı halde çok ileri gitmiş şahsiyetler çoktur. (Sahis kastetmiyorum). Bunden başka yine bugün ellerinde bir sürü diplomya taşıyan, orta mektep, lise ve hattâ daha yüksek mektep mezunlarından münvevver diye isimlendirilen kaç kişinin, kültür ölçüsile bi-

rer sıfır olduklarını görüyoruz. — Her gün kitapların sayfaları içersine gömülüyorsun, sokakta, iskelede, vapurda, hattâ sinema perde aralarında bir düziye okuyorsun. Mantığı, psikolojiyi, Garp edebiyatını ve hele Fransız edebiyatını yutmuş olduğuna şüphe yok. Bir de elinde diplomalar olsa fena mi olurdu?

— Ben galiba pek maddi bir adam değilim, yahut da fazla tenbelim. Her nedense mektep sıralarında şu milimetrenin mil yonda birini ölçen hesaba, toplu öğrenim başını tartan terazinin hassasiyetini dert edinen fiziğe, bilim hangi hamızların hangi atomile hangi gazın birleşip hangi nesneyi vücuda getirebileceğini öğrenen kimya gibi derslere takılıyorum. Buna karışın da, gördüğün, takdir ettiğin gibi, kendi merak ettiğin şubede kafanı patlatırcasına, gözlerimi kör edeceğine okuyorum. Daha fazla öğrenmek, kültürümü genişletmek için her gayreti gösteriyorum. Fakat bütün bunlar neye yarar? Benden istedikleri bu değil...

Benden bilgi, olgunluk değil, bir kâğıt parçası istiyorlar.

Babam herkesin söyleyebileceğini söylemiş bulunuyor. Cemiyetin suali de onun aynı olacaktır.

Onun ve onların istediğini günün birinde kendilerine vereceğinden emin olabilişler. Benden kuşlu, yaldızlı, imzalı, mühürlü tantana ve şaşalı bir kâğıt parçası istiyorlar... Alacaklardır.

Fakat ben istikbalimi bu kâğıt parçasından aldığım kuvvetle değil, şahsi gayret ve büyük çalışmaları elde ettiğim ve elde edeceğim kültür hamulesile yapacağım.

Son sözümü söylemeden evvel sunu hatırlatayım: Benim maksadım eski ve yeni kavgasını yeniden tazelemek ve Gavsı (Halit Fahri ile oğlu) meselesini taklit etmek değildir.

Yanlış bir takım fikirlerin dimağlarda yer etmiş köhne izlerini sadece silmek istiyorum.

Münvevver, sanatkar, üstad, fa-lan filân gibi, manâları, söylenen tarafından bile anlaşılmamış bir sürü lügatçeler var ki gözü-müzün ufkunu karartıyor ve tenkit kudretimizi körletiyor. Kafamızda edip edip büttüğümüz yanlış telâkîkilerin esiri kalıp aklı dikkati göremez bir hale geliyor.

Evet, benim diplomam yok. Bundan dolayı beni beğenmeyenler, yazılarımı tenkit edip benim-

ne boymuş. Dağ tepeleri sıslı. Dere-sekili Bey, bir türlü tutturdu:

Dere-sekili Bekir

Bir kedi su yer tekir...

Sonra ağaçları altına toplanan sürüleri baktı. Dedi ki:

— Hayvanlar toplanıyor. Tepele-ri dumanlı. Firtına çıkacak, yağmur var...

Hakkikat, köye girdiğim zaman sert ve ırlı yağmur damlaları başla-dı. Sıddetli bir fırtına koptu. Deniz, dağ, bulut, toprak birbirine karış-tı. Gökten şelâleler boşandı. Birden de-nizler taşı. Herkes birbirine girdi. Büyük küçük birer tarafa koşu-ya-yorlar, kaçıyorlar... Ben de koşma-ya başladım. Bir iki dakikada mey-danlar göl olmuştur. Bayırlardan sel-ler, seller değil ummanlar hücum e-tiyor. Yağmur ve fırtına cenkle-gir-gir. Sanki bulutlar taşı, rüz-gârlar kudurdu. Kıyamet mi kopu-yordu. Kendimi türlü müskülât ile eve attım. Tepeden tırnağama ka-dar su içinde kalmıştım. Esvaplarım çaprazlaya dönmüştü. Su ve soğuk, ciğerlerime gemiş, cenelerim kilit-lenmiş her tarafım titriyor.

Yemek yerken sokaktan, meydan-lardan acı acı sesler ışıltık, cıvılda-ki evlerden kulak ırtırtı feryatlar yükseldi. Ne oluyordu? Yer gök bir-birine mi gırıyordu? Dünya batıyor muydu? Hayatımda bu kadar kor-kunç bir gece geçirmemişimdir.

Üst kata çıkan İktal acı bir çığ-lık kopardı:

— Batıyoruz, gidiyoruz!...

Hep birden fırladık. Evin arkası-dağ, tepelerden inen sel bahçeye-ye çıkan camlı kapıyı devirmiş. İçeri-ye hücum etmiş. İki üç dakika içinde evin üst katı bir göl oldu. Burada ne kadar eşya varsa suların üstünde yüz-miye başladı. Bu korkunç su merdi-

Hâdiselerin Peşinde

En Kuvvetli Propaganda

Harpte propagandanın en kuvvetli silahı kadar iş gördüğünü kabul et miyen kalmamış gibidir.

Bunun içindir ki, Polonya harbi başladığındanberi muharip devletle-rin propaganda mekanizmaları dur-madan işlemiştir. İşlemektedir ve da-ha da işleyecektir.

Bize kalırsa Polonyada ilk silah patladığı günden bugüne kadar en kuvvetli propaganda, garbi cilde al-nıp Mısırdaki kamplara sevk edilen İtalyan esirleri hakkında Londradan gelen bir telgrafın şu cümlelerinde toplanmaktadır:

«Harp esirleri hakkındaki Cenevre mukavelesi esirlerin İngiliz asker-leri gibi beslenmesini emretmekte-dir. Buna binaen İtalyan esirleri gün-de dört defa ve İngiliz askerlerinin yedidini yemektedirler.»

Bu satırlar, Tobrukta mahsur İta-lyan kuvvetlerini günde dört defa zi-yafete davetten başka ne ifade eder?

Ergünkü Program

9 Program, 9.03 Ajans haberleri, 9.18 Marşlar (Pl.), 9.45 Ev kadını Yemek listesi.

12.30 Program, 12.33 Saz eserleri, 12.50 Ajans haberleri, 13.05 Müşte-rek şarkılar, 13.25 Radyo salon orkes-trası,

18 Program, 18.03 Radyo caz or-kestrası, 18.50 Fasil heyeti, 19.30 A-jans haberleri, 19.45 Şarkılar, 20.15 Tino Rossi plâkaları, 20.30 Konuşma, 20.45 Şarkı ve türküler, 21.15 Konuş-ma, 21.30 Temsil: 22.30 Ajans haber-leri, 22.50 Dans müziği (Pl.) 23.25 Kapanış.

le alay edilebilir bulunacaktır. Ben-im diplomamızı bulunduran başka ta-raflarımızı görmek istemeyecekler-dir.

Ne yapayım, benim yegâne si-lâhim, serbest çalışmak, günün birinde bu çalışmanın mahsullerini ibaretir. Diploma noksanından ileri gelen yanlış fikirleri ancak bu suretile vaitlerini yerine ge-tirmeye taraftarıdır.

— Bakalım, bu mahsuller ve meyvalar ne gibi şeyler? dedim.

Koltuğumun altından bir sürü kâğıt çıkırdı... Yarım kalmış bir piyes, hikâye, roman ve mütead-dit şiirler...

Bakım bunlardan birini ge-çenlerde «Yeni Edebiyat» im-zası altında okumuştum. Pek gü-zeldi.

Vapur Kadıköyüne yanaşalı bir hayli olmuştur. Kamarot bağ-ıryordu:

— Beyler çabuk olalım, ça-buk... Kısarak merdivenleri indik. O Modaya, ben de Suadiyeye doğru yol aldık.

Ertesi gün gözlerimizi erkenden açtık. O tufandan, o kıyametten, o kadar korkup geçeden ne kadar pembe bir sabah doğmuştu? Şen bir günün her tarafa altın ve güneş saçlarını dağıtmış, dökmüş, gök'tün berrak ve lâcivert göğsünde menek-se bulutlar, altın erguvanlar rengin-de...

İlk izim evin eski kısmına koş-mak oldu. İnanılmaz hakikat! Sa-lonlar bir, bir buçuk karış kalmış-ğında şarı bir camur tabakası ör-tülmü, yirde bu salonlarda eşya namına ne varsa sel camlar ve çerçevelerle beraber alıp götürmüş, çerçevesiz o-dalarla, kırılmış, parçalanmış kapı-larla, parmaklıkları ve basamakları kaybolmuş merdivenlerle ev bir iske-lete dönmüştü. Sağlam basamaklar-dan aşağıya indik. Yemek odasında ve mutfakta ne kadar tas, tabak, tencere varsa sel yakalamış, sokak kapısının arkasına sürüklemiş, bir behran yapmış, bunları kaldırmadık-ça kapıyı açmak kabiliyetim yoktu.

O gün öğleden sonra soğaka çık-tığım vakit anladım ki, bedava ya-gıyorduk. O gece dünya Okyanusların coşmuş dalgalarıyla penceleşmiş... Bül-yük çemşenler içerisi kırmızı kum-lar ve soşelerden süzülüş taşlarla dolu. Caddelerde iğiser, üçer metre yüksekliğinde taş yığınları, sokakla-rın ortasında birer iğiser öküzle ge-çilen köprü taşları, daha ilerde eski ve çinko kaplı iki kulübe çatısı. A-şğı mahalleyle giden yolda kaldı-rımdan, taşı eser kalmamış, oyuk-larda tatlı su balıkları çırpınıyor. Hele bu balıklar nereden gelmişti? Köye altı yedi saat uzakta ki göller-den olacaktı! Gördüğüm perişanlık karşısında titredim, dondum.

Sonradan öğreniyoruz. Orta ma-hallede üç ev yıkılmış, dört çoban

Paris'te tahliyesi dakikasına kadar entrika oyunlarına sahne olan Fransız Mebusan meclisi (Resmimizde görüldüğü gibi burada Almanların Paris müessisi B. Rozenberg'in riyaseti altında nazi partisinin Paris teşkilatı toplantılar yapmaktaydı)

1940 Martında General Gam-len beni, umumi karargâhın bu-lunduğu şatoda bir akşam yeme-ğine çağırdı. Yemekte mühim ku-mandanlar ve bir, iki diplomat vardı. Bunlar arasında olan Bel-grat sefirimiz bir aralık şu suali sordu:

— Almanların yakında taarru-za geçmelerini bekliyor musunuz? Başkumandan şu cevabı ver-di:

— Evet, her şey ona delâlet ediyor. Tayyare keşiflerimiz de, ajanlarımızdan aldığımız gizli ra-porlar da bunu teyit ediyor. Cep-hemiz civarında Almanlar büyük topçu kuvvetleri topluyorlar, müh-immat depoları kuruyorlar, sivil ahalîyi uzaklaştırıyorlar. Bütün bunlar bir harp hilesi de olabilir. Fakat Göring dün söylediği bir nutukta yakında mühim vakalarla sahit olacağımızı haber veriyor.

Göring'in bu gibi haberleri da-lima doğru çıkmıştır. Yakın za-man için büyük bir hücum bekle-meliyiz.

Bu izahatı sükunetle ve soğuk-kanla veriyordu. Birbirimize de-dik ki:

— Karşımızda Jofr'un ta ken-disini görüyoruz. Hayret edilecek bir zindeliği var!

Yalnız Başvekil Reynaud bu kanaate iştirak etmiyordu. Başve-kille Başkumandanın arası açıldı. Aralarında esaslı bir prensip far-kı vardı. Gamlen, müdafaada kal-mak ve vakit kazanmak tarafta-nydı.

Reynaud tecavüz ve hareket ist-iyordu. Fikri şu idi:

«Müdafa halinde kalan gene-râl, girişeceği her muharebeyi kay-betmeye mahkûmdur.»

Başvekil, harbi gittikçe artan bir enerji ile idare etmek vadiyle iş başına geldiği için büyük pro-jelere atılmak ve tecavüzü geç-mek suretile vaitlerini yerine ge-tirmeye taraftarıdır.

Norveç meselesinde Londraya koştı. İngiltereyi, Norveç karasu-larında mayın tarlaları vücutte getirmeye sevk etmek suretile ilk hareketteli adımı attı.

Bundan sonra Belçika hakkın-da faaliyete geçti. Belçikadan sor-mak istiyorduk: «Bizimle beraber misiniz, aleyhte misiniz? Beraber-siz hudut tahkimlerini elbirli-ğile yapmalıyız. Değilseniz haber veriniz.»

Gamlen bu teşebbüsten korku-yordu. Belçika tazyik edilirse yir-mi beş fırkalık Belçika ordusu-nun düşman tarafına geçmesinden korkuyordu.

Bu ihtilâf yüzünden Başvekil-le Başkumandan arasında gürültülü

Büyük Facianın Hikâyesi

Başvekil Başkumandan Arasında Kavgalar

YAZAN:
Meşhur Fransız Muharriri
ANDRE MAUROIS

münakaşaların arkası kesilmiyor-du.

Reynaud nisanda Gamlen'i az-lederek yerine General Jorj'u ge-çirmek istemişti. O zaman Harbi-ye Nazırı bulunan Daladier:

— Böyle yaparsanız istifamı veririm.

Diyerek Başvekil bu karardan vazgeçmişti. Bununla beraber Reynaud'nun şahsi nüfuzu artı-

yordu. İngilizlerin Narvik'te bir deniz zaferi kazanması, Başvekil-in mevkiiini kuvvetlendirmişti. 20 Nisanda parlamentoda söyle-diği bir nutukta şöyle haykırırdı:

— Almanların demir temin et-tiği yol nihayet kesilmiştir.

Bir kaç gün evvel iş başına geç-tiği zaman yalnız bir reylik ekse-riyet bulan Reynaud, bu müjde üzerine ittifakla itimat rey almış-tır.

Bunu haber aldığım zaman Baş-vekilin parlak bir siyasi zafer ka-zandığını sandım. Fakat o günün akşamı ayan azasından birine te-sadüf ettim. Bana şunları anlattı:

— İttifakla rey verilmesini te-mine çalışanlar, Başvekilin düş-manları olmuştur. Çünkü reyde ittifakın hiç bir şahsi manası yok-tur, ancak vatani cephede birlik bulunduğunun ifade edilmek ist-enildiğine delâlet eder. (Ekseri-yet) kazanmak, ittifaktan çok kıymetlidir, çünkü şahsi kanaatle-rin hükümetin lehinde toplandığı-nı gösterir. Siz, parlamentonun perde arkası oyunlarına vâkıf ol-madığınız için ittifakı bir marifet sanıyorsunuz.»

Adana Valisinin Mühim Tamimi

Adana (Vatan) — Adana va-lisi Bay Faik Üstün Vilâyet dahi-lindeki bütün daire âmirlerine, kaza kaymakamlarına ve nahiye müdürlerine mühim bir tamim göndermiştir. Bu tamimi aynen bildiriyorum:

«Atatürkün milletimize en bü-yük armağanı olan Cumhuriyet idaresinin temeli kanun hâkimiyetidir. Bu idareye yalnız biricik teşriî varlığımız olan Büyük Mil-le Meclisinin vazettği kanunlar hüküm sürer. Büyük, küçük hü-kümet teşkilâtına dahil hiç bir memur bunlara karşı gelmek, keyfi, şahsi, indî kararlar vermek ve bunları icraya kalkışmak hak ve salâhiyetine asla malik de-ğildir. Ne iyi niyet emeli ne de hiz-met ve muvaffakiyet kâdî kanunları çiğnemek için kimseye si-per olamaz.

Mevzuatımızı çiğnemek paha-sız vücutte getirildiği sanılan e-serler, elde edilen muvaffakiyet-ler itirattan, isicamdan, imti-ğânen mahrum birer sakat ham-lede ibaret kalmaya mahkûm-durlar. Kanunların hizmet ve fa-alîyete, eser yaratmaya engel ol-duğuna dair arasra yükselen ten-kit ve şikâyetler ise kısa görüştün, tembelliğin, lâübaliliğin ve rej-i-mimizin ruhuna istinatsızlığın te-zahürleridir.

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Adana Valisi Faik Üstün

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve bütün işle-rede mevzuatımızı rehber itihaz etmelerini bütün arkadaşlarım-a e-hemmiyetle tavsiye eylerim.»

Hizmete mâni sanılan bir ka-nunu çiğnemek değil onun tadil ve ıslahı yollarını aramaktır, ki-bu rejimin beka ve selâbetine yar-dım olunabilir. Bazı arkadaşları-mız bu çeşit hatalı gayretler yü-zünden kendilerini kanunun pen-ceşine kapırdıklarını ibret ve e-ssefe görmektelerim. Şu halde hem kendi istikballerini korıken hem de memleket ve millet için zarar-lı akbâbetler doğuran bu gibi hare-ketlerden ıztınap ve

